

Ettepanek: EL keemiatööstuse pakett (COM (2025) 530, 526, 531, 386)

Otsuse ettepanek koordineerimiskogule

Kujundada seisukoht

Kaasvastutaja sisendi tähtpäev: **22.08.2025**

KOKi esitamise tähtpäev: **24.09.2025**

VV esitamise tähtpäev: **2.10.2025**

Subsidiaarsuse tähtpäev: -

Seisukoha valitsusse toomise alus ja põhjendus

- Algatuse reguleerimisala nõuab vastavalt Eesti Vabariigi põhiseadusele seaduse või Riigikogu otsuse vastuvõtmist, muutmist või kehtetuks tunnistamist (RKKTS § 152¹ lg 1 p 1);
- Algatuse vastuvõtmisega kaasneks oluline majanduslik või sotsiaalne mõju (RKKTS § 152¹ lg 1 p 2).

Vastutav ministeerium: Sotsiaalministeerium

Kaasvastutajad: Kliimaministeerium, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, Regionaal- ja Põllumajandusministeerium

Sisukokkuvõte

Euroopa Komisjon avaldas 8.07.2025 **EL keemiatööstuse tegevuskava** ning sellega koos kemikaalide regulatsioonidega seotud **lihtsustamise paketi** (VI Omnibus) ja **Euroopa Kemikaaliameti põhimääruse muudatuse**.

Eesmärgid

Eesmärk I: EL keemiatööstuse tegevuskava (COM (2025) 530) eesmärk on võtta meetmeid, mis tõstaks Euroopa keemiatööstuse konkurentsivõimet ning moderniseeriks sektorit. Tegevuskavas on pakutud välja järgmised meetmed:

- *Vastupanuvõime ja võrdne konkurents*: luuakse kriitilise tähtsusega kemikaalide liit, parandamaks keemiasektori tootmisvõimekusi, koordineerides investeeringuprioriteete, EL-i ja riiklikke projekte, sh IPCEI), samuti hakatakse

kohaldama kaubanduse kaitsemeetmeid ning tõhustatakse impordiseiret vastava rakkerühma kaudu.

- *Taskukohane energia ja süsinikuheite vähendamine:* viiakse ellu taskukohase energia tegevuskava, et aidata vähendada suuri energia- ja lähteainekulusid keemiatööstusele. Julgustatakse ka kasutama puhtaid süsinikuallikaid, nagu süsiniku sidumine, biomass ja jäätmed, toetades samal ajal taastuvenergia kasutuselevõttu.
- *Turunõudluse ja innovatsiooni suunamine:* näiteks maksusoodustustega mõjutada nõudlust keskkonnasõbralike kemikaalide järele, panuse annavad ka tööstuse dekarboniseerimise kiirendi, biomajanduse strateegia, ringmajanduse määrus, käivitatakse ELi kemikaalide innovatsiooni- ja asenduskeskused ning kaasatakse Euroopa Horisondi rahastus.
- *Perfluoroalküülühendite (PFASide) meetmed:* PFASide heidet minimeeritakse teaduspõhiste piirangute kehtestamise abil, tagades samal ajal alternatiivide puudumisel kasutamine kriitilistes rakendustes .

Eesmärk II: Koos tegevuskavaga esitati ka kemikaalitööstuse **lihtsustamismeetmete pakett (COM (2025) 526, 531)**, mille eesmärk on vähendada halduskoormust, tagades samal ajal tervise- ja keskkonna kõrge kaitse taseme. See hõlmab ohtlike kemikaalide märgistamise (CLP) reegleid, ELi kosmeetikamääruse täpsustamist ning ELi väetistoodete registreerimise lihtsustamist. Nendest meetmetest oodatakse tööstusele vähemalt 363 miljoni euro suurust aastast kokkuhoidu.

- Esimese eelnõuga (COM (2025) 531) muudetakse ohtlike kemikaalide klassifitseerimise, märgistamise ja pakendamise ehk CLP-määrust, kosmeetikatoodete määrust ja väetisetoodete määrust. CLP määruks muudetakse paindlikumaks märgistamise nõudeid, nt fondisuuruseid, reavahesid, märgistuse ajakohastamise uuendamise ajalist tähtaega, erandeid väiksematele pakenditele ja kütusepumpadele, samuti reklaami- ja kaugmüügisätteid (vähendades esitatava teabe hulka), laiendatakse ka digitaalse märgistuse kasutamise võimalusi. Kosmeetikatoodete määruks lihtsustatakse andmete esitamisega seotud kohustusi, mis vähendab ettevõtjate ja ametiasutuste halduskoormust, näiteks kaotatakse topelt teavitamiskohustus nanomaterjalide puhul. Väetisetoodete määruks kaotatakse eraldi REACH registreerimiskohustus (edaspidi kehtivad REACH standardsed sätted), volitatakse komisjoni kehtestada mikroorganismide hindamise kriteeriumid ja metoodika ning tehakse ettepanek kaotada klausel, mis nõuab eraldi delegeeritud õigusakte iga koostisosamaterjalide kategooria kohta.
- Teise eelnõuga (COM (2025) 526) antakse esialgsest rohkem üleminekuaega mõnede 2024. aastal jõustunud CLP-määruse uuendatud nõuete rakendamisele.

Eesmärk III: Esitatud on ka eraldi eelnõu Euroopa Kemikaaliametile ehk **ECHA põhimääruse muutmiseks (COM (2025) 386)** seoses ametile mitmetest EL õigusaktidest tulenevate uute ülesannetega. Ettepanek aitab ametil koordineerida oma tegevust laiemate ELi kemikaalipoliitikatega, ühtlustada kemikaalide riskihindamist ning muuta protsesse läbipaistvamaks ja paindlikumaks. Selleks laiendatakse ameti eesmärgke ja ülesandeid, täpsustatakse organisatsiooni struktuuri, peadirektori rolli. Riskihindamise ja sotsiaalmajandusliku analüüsi komiteedesse (RAC, SEAC) liikmesriikide poolt liikmete nimetamine muutub kohustuslikuks (millega kaasneb riikidele teatav lisakulu), samal ajal võimaldatakse paindlikumalt väliseid eksperte kaasata. Nähakse ette ka SEAC-i sekkumine biotsiidide erandi protseduuri. Integreeritakse tarbijaohutuse komitee (SCCS) ECHA alla, täpsustatakse selle liikmete pädevuse nõudeid ja ülesandeid kosmeetikatoodetes ainete ohutuse hindamisega. Viiakse ameti finantssätteid kooskõlla EL ametite finantsreeglite ja EL institutsioonide ühise lähenemise kokkuleppega (2012. aastast), võimaldatakse ametil ka tasusid võtta ja sellest tekkivat reservi hoida. Tehnilised muudatused seoses eelarvete eraldamise nõude kaotamisega tehakse ka biotsiidide määrusesse, ohtlike kemikaalide impordi ja ekspordi määrusesse ja püsivate orgaaniliste saasteainete määrusesse. Määrus näeb ette ameti tegevuse hindamise Euroopa Komisjoni poolt iga kahe aasta tagant.

Kas EL algatus reguleerib karistusi või haldustrahve? Ei

Kas nähakse ette uue asutuse loomine (järelevalvelised või muud asutused)? Ei

Kas lahenduse rakendamine vajab IT-arendusi? Ei

Mõju ja sihtrühm

Mõju valdkonnad: Majandus: Ettevõtlus, Halduskoormus

Kemikaalide lihtsustamise paketi eesmärk on vähendada kulusid ja halduskoormust keemiatööstusettevõtjatele. Muudatustest oodatakse tööstusele vähemalt 363 miljoni euro suurust aastast kokkuhoidu.

Keskkond, Tervis: Muudatustega tagatakse keskkonna- ja tervise kaitse kõrge tase ning tõhustatakse kemikaalide ohutuse hindamisega seotud protseduure.

Kaasamine

Kaasata kõik asjassepuutuvad partnerid ja huvirühmad, eelkõige Terviseamet, Põllumajandus- ja Toiduamet, Eesti Keemiatööstuse Liit, Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, kosmeetikatoodete ning väetiste tootjate esindajad.